

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Управління державними та муніципальними фінансами

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Рівень освіти

бакалаврі

Тип дисципліни

Вибіркова

Семестр

8

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Насібова Ольга Вікторівна

olha.nasibova@khpі.edu.ua

Доктор економічних наук, професор кафедри обліку і фінансів НТУ "ХПІ"

Досвід роботи - 20 років. Автор понад 85 наукових та навчально-методичних праць.

Курси: "Страхування та страхова справа", "Фінансові ринки", "Банківський менеджмент", "Ринок фінансових послуг", "Управління фінансовими ризиками".

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Юр'єва Ірина Анатоліївна

Iryna.Yurieva@khpі.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів

Автор та співавтор понад 287 наукових та методичних публікацій.

Курси: «Соціальна відповідальність», «Фінансова безпека та фінансові ризики», «Податкове планування та податкові ризики», «Інформаційно-комунікаційне забезпечення управління підприємством», «Аналіз ефективності бізнесу та бізнес моделі», «Оподаткування в галузях економіки», "Організація і методика податкових перевірок".

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Управління державними та муніципальними фінансами» - це дисципліна спрямована на оволодіння теоретико – методологічних основ дослідження управління фінансами, яка є

найважливішою областю управлінської діяльності, що здійснює відповідний апарат за допомогою особливих засобів та методів, в тому числі різноманітних стимулів та санкцій. Найважливіші об'єкти управління – це державні фінанси та місцеві фінанси. Суб'єктами управління виступають держава в особі законодавчих і виконавчих органів, у тому числі фінансових, а також фінансові служби підприємств, організацій і установ. Сукупність усіх організаційних структур, які здійснюють управління фінансами, має назву “фінансовий апарат”. Управління фінансами – це сукупність фінансових методів, важелів, стимулів та санкцій, які використовує фінансовий апарат для формування, розподілу та найбільш ефективного використання фінансових ресурсів. .

Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Управління державними та муніципальними фінансами» є формування системи знань майбутніх фахівців з питань формування та функціонування державних і місцевих фінансів і бюджету та набуття практичних навичок використання інструментів управління фінансовими ресурсами. держави та місцевого самоврядування..

Формат занять

Лекції, практичні роботи, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік

Компетентності

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
- СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
- СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
- СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Результати навчання

- ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
- ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування
- ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 150 год. (5 кредитів ECTS): лекції – 30 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 100 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Податкова система", "Макроекономіка", "Фінанси", "Гроші і кредит", "Економічна статистика", "Економічна інформатика" " Менеджмент"

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проектний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій в дослідженні управління державними та муніципальними фінансами. Навчальні матеріали доступні студентам за інструментарієм програми Office 365.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

- Тема 1. Вступ до спеціальності. Сутність державних та місцевих фінансів
- Тема 2. Нормативно-правові засади управління державним та місцевими фінансами
- Тема 3. Бюджет. Бюджетна система
- Тема 4. Управління доходами бюджетів
- Тема 5. Склад, структура та динаміка доходів Державного та місцевих бюджетів
- Тема 6. Управління видатками бюджетів
- Тема 7. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку
- Тема 8. Державні запозичення і державний борг
- Тема 9 Державний кредит і державні запозичення, їх класифікація
- Тема 10 Державний борг і методи управління ним. Місцеві запозичення
- Тема 11 Управління фінансами бюджетних і позабюджетних цільових фондів
- Тема 12 Управління коштами цільових фондів та контроль за їх використанням
- Тема 13 Управління фінансами державних і комунальних підприємств
- Тема 14 Фінансова безпека держави
- Тема 15 Зарубіжний досвід управління фінансами державного та місцевого рівні

Теми практичних занять

- Тема 1. Державні та місцеві фінанси, їх сутність і значення в економічному розвитку
- Тема 2. Принципи організації та склад фінансових ресурсів держави і територіальних громад
- Тема 3. Управління фінансами та фінансовими відносинами. Фінансова політика та фінансовий механізм
- Тема 4 Економічна сутність і призначення бюджету. Склад доходів і видатків бюджету
- Тема 5. Методи формування доходів бюджету
- Тема 6. Особливості податкової структури України, її відмінності від розвинених країн
- Тема 7. Склад, структура та динаміка видатків Державного та місцевих бюджетів
- Тема 8. Класифікація видатків бюджету, її ознаки. Оптимізація структури видатків бюджету, її критерії. Фінансові ресурси підприємств, організацій та установ комунальної форми власності
- Тема 9. Механізм застосування державних запозичень. Методи управління державним боргом. Ринок місцевих запозичень у країнах з розвинутою ринковою економікою.
- Тема 10 Порядок формування та напрями використання коштів цільових фондів. Звітність про формування і функціонування цільових фондів. Особливості формування та використання коштів резервних фондів

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання, а саме реферату. Теми реферату завдання студент вибирає самостійно із переліку методичних рекомендацій для дисципліни. Результатом самостійної роботи є вибір та розкриття теми дослідження, який оформлюється у письмовий звіт. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу

Література та навчальні матеріали

1. Давидюк Т.В. Облік, аудит і оподаткування: теорія та практика : навчальний посібник для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» (розділ 6) С.251-289 колектив авторів за заг. ред. проф. Давидюк Т. В. – Харків : НТУ «ХПІ», 2021. – 607 с.
- 2 Міжнародні фінанси: навч. посібник / О. В. Мицак, Т. Я. Андрейків, І. Р.Чуй – Львів: видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2020. – 196 с.
- 3 Андрейків Т. Я. Банківська система України та її роль у розвитку реального сектору економіки / Т. Я. Андрейків, С. М. Кицун, О. О. Курят // Вісник Львівського торговельно-економічного університету / [ред. кол.: Куцик П. О., Семак Б. Б. та ін.]. – Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2019. – Вип. 58. – 136 с. – (Економічні науки). – С. 129-135.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
5. Юр'єва І.А., Кочетова Т.І. Фінансово-економічні засади виживання кризового підприємства в системі соціальної відповідальності/ Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2022. – № 2 (2022). – С.–44-47 <http://es.khpi.edu.ua/issue/view/15701>
6. Юр'єва І.А. Оптимізація управлінського апарату в системі соціально-трудових відносин Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2022. – № 3 (2022). – С.–42-45 <http://es.khpi.edu.ua/issue/view/16159>
7. Юр'єва І.А. Цифрове забезпечення організації і методики податкових перевірок як чинник фінансової безпеки/ Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 4 (2023). – С.– С.–28-31 - <http://es.khpi.edu.ua/issue/view/16159>
8. Юр'єва І.А., Татаринцева Ю.Л. Соціальна відповідальність: облік ризиків при цифровізації фінансів/ Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 4 (2023). – С.-- <http://es.khpi.edu.ua/issue/view/16159>
- 9 Юр'єва І.А. Застосування провідних інформаційно-комунікаційних технологій на сучасних підприємствах /Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2020. – № 3 – С.40 – 43 Бібліогр.: 9 назв. – ISSN . 2519-4461 –<http://journals.urau.ua/index.php/2519-4461>
10. Юр'єва І.А. Застосування дьюдильжанс в діагностиці фінансового стану підприємства в антикризовому управлінні та економічній безпеці Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Економічні науки)– Х. : НТУ «ХПІ», 2023. – № 6 (2023). – С.–63-66 <http://es.khpi.edu.ua/issue/view/16159>
11. Yurieva I.Components of working capital Електронний збірник наукових праць «Е-КОНОМІКА», НТУ «ХПІ», ВИПУСК 6 No. 1(6) (2022): E-conomics
- 12 Yurieva I., Dubina, V.A., Vusik O.I Cash Budgeting Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу НТУ «ХПІ» за 2020 рік в 2 т. – Харків : НТУ «ХПІ», 2020. Т. 2 : Труды XI-ої Міжнародної науково-практичної Internet - конференції студентів та молодих вчених «Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність «Форвард-2020» 25 грудня 2020 р. – 2020. С. 225–227<http://web.kpi.kharkov.ua/eaiu/optimum-2020-ru/>
- 13 Юр'єва І.А. Цифровізація податкових перевірок в контексті податкової безпеки Міжнародна науково-практична конференція «Трансформація обліку та бізнес-консалтинг в умовах невизначеності:сучасні тренди, виклики, міжнародний досвід» в межах реалізації грантового

проєкту «Цифровізація бізнес-процесів та фінансових технологій.Європейський досвід для України» (DBPROFINTECH) (No 101127664) на пряму Жан Моне програми Еразмус+ 10 листопада 2023 р Університет Біотехнологій.- 2023 .С.178-181

14 Юр'єва І.А. Цифровізація як фактор економічного зростання економіки Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 17-18 жовтня 2023 року: Харків:НТУ «ХПІ», 2023./ за ред. проф. Краснокутської Н.С., доц. Решетняк Н.Б., доц. Волоснікової Н.М. – 411 с. Укр, англ. мовами. С.393-396

<https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/70385>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку: підсумкової контрольної роботи (40%); виконання реферативного завдання (20%) та виконання самостійної роботи студента (40%). 40% самостійної роботи складаються з: • 20% поточного оцінювання (включаючи есе, презентації, доповіді за темами та роботу на практичних заняттях); • 20% поточного семестрового контролю (онлайн-тести). Залік виконується письмово та містить: 2 теоретичних питання різного рівня складності та 1 практичне завдання

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО